

निशाणी क. ५ खालील आदेश

१. प्रस्तुत अर्ज वादीने दिवाणी प्रक्रिया संहिता, आदेश ३९, नियम १ नुसार दावा मिळकतीच्या अनुषंगाने प्रतिवादी क्रमांक १ ते ५ विरुद्ध केलेला आहे. अर्जाचे अवलोकन केले. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी त्यांचे म्हणणे व प्रतिदावा निशाणी क्र. १४ कडे दिला आहे. वादीतर्फे विधिज्ञ श्री. एस.जी. गेठे व प्रतिवादी क्र. १ ते ५ तर्फे विधिज्ञ श्री.एच.व्ही.बेग यांचा युक्तीवाद ऐकला.

२. मौजे पोखरी हवेली, ता.संगमनेर येथील सर्व्हे क्र. ३७६/५ पैकी पश्चिम-दक्षिण कोप-यातील मधील ०.४० आर. बिगरशेती क्षेत्र हि दावा मिळकत आहे. (यापुढे सोईकरिता 'दावा मिळकत' असा उल्लेख केला आहे.)

३. वादीचे असे कथन आहे की, वादी व त्याचे भागीदार किशोरकुमार पटवा यांनी बिगरशेती कारणाकरिता दिनांक १२.०२.१९९८ रोजी प्रतिवादी क्र. १ कडून दावा मिळकत नोंदणीकृत खरेदीखताद्वारे विकत घेतली. त्यानंतर सन २००४ पासून वादीने दावा मिळकतीमध्ये डाळ मिल सुरू केली. दावा मिळकतीला वादीने बांधीव कुंपण केले असून उत्तर बाजूने पुर्व पश्चिम असा रस्ता ठेवला आहे. दावा मिळकतीमध्ये वादीने २६४० चौ.फुटाचे बांधकाम केलेले असून १२० x १७० फुट ओटा तयार केला आहे. दरम्यान भागीदार किशोरकुमार पटवा व्यवसायातून निवृत्त झाल्याने वादीने त्यांचा हिस्सा खरेदी घेतला. दिनांक ०५.०६.२०१९ रोजी प्रतिवादी क्र. १ ची मुले म्हणजेच प्रतिवादी क्र. २, ३ व ५ यांनी दावा मिळकतीमधील वहिवाटीचा रस्ता नांगरला व दावा मिळकतीमधील कुंपण नांगरण्याची धमकी दिली. सबब प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी दावा मिळकतीत येवू नये, कुंपण, गोडावुन, डाळमिल, ड्रॉईंग यार्ड व रस्ता यास बाधा येईल असे कोणतेही कृत्य करू नये असा तुरतातुरत मनाई हुक्म मागीतला आहे.

४. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी दाव्यात हजर होवून निशाणी क्र. १४ वर म्हणणे व प्रतिदावा दाखल केलेला आहे. प्रतिवादींनी वादीचे सर्व कथन नाकारले आहे. प्रतिवादी यांनी कथन केले आहे की, वादीची डाळ मिल हि मागील दहा वर्षांपासुन बंद आहे. वादीचा दावा मिळकतीचा समोरील असणारे प्रतिवादीचे क्षेत्र ताब्यात घेण्याचा प्रयत्न आहे. वास्तविक वादीचे नेमके क्षेत्र किती हे वादीला माहिती नाही. वादीला दावा मिळकतीची निश्चीत लांबी, रुंदी माहिती नाही. दावा मिळकतीच्या खरेदीखतामध्ये मिळकतीची लांबी, रुंदी नसल्याने वादी प्रतिवादींच्या क्षेत्रात अतिक्रमण करण्याचा प्रयत्न करत आहे. वादींनी प्रतिदाव्यामार्फत दावा मिळकतीमधील ५० x ६८ फुटाचा ओटा हे पक्के बांधकाम प्रतिवादीचे असल्याचा जाहिर ठराव वादींनी केलेले अतिक्रमण काढुन मिळावे अशी विनंती केली आहे. वादी हा स्वच्छ हातांनी कोर्टासमोर आलेला नसल्यामुळे प्रस्तुचा अर्ज नामंजुर करण्याची विनंती प्रतिवादी यांनी केली.

५. अर्जातील कथने व युक्तीवाद ऐकल्यानंतर खालील मुद्दे माइ-या विचारार्थ निश्चत होतात व त्यांचे निष्कर्ष कारणांसह पुढीलप्रमाणे-

अ.क.	मुद्दे	निष्कर्ष
१.	वादी प्रथम दर्शनी केस सिध्द करतात काय?	होय.
२.	वादी न्यायाचा समतोल त्यांच्या बाजुने असल्याचे सिध्द करतात काय?	होय.
३.	मनाई आदेश नाकारल्यास वादीचे अपरिमित नुकसान होईल, असे वादी सिध्द करतात काय?	होय.
४.	आदेश कोणता?	अर्ज अंशतः मंजुर करण्यात येत आहे.

-पुरावा-

६. वादीने प्रस्तुत अर्ज व दाव्याच्या पुष्टयर्थ नि.क्र. ३, १३ व १८ लगत विस्तृत कागदपत्रे व दावा मिळकतीची छायाचित्रे दाखल केली आहेत. प्रतिवादींनी कैफियत व प्रतिदाव्याच्या पुष्टयर्थ निशाणी क्र. १६ लगत दावा मिळकतीत असलेली डाळ मिल बंद असल्याचा ग्रामपंचायत दाखला, वादीचे विद्युत जोडणी बंद असल्याचे देयक, फेरफार उतारे, गट क्र. ३७६ चा नकाशा, गट क्र. ३७६/७ चे सात-बारा उतारे, डाळ मिल बंद असल्याबाबतची छायाचित्रे आणि साक्षीदार किशोरकुमार पटवा यांचे प्रतिज्ञापत्र दाखल केले आहे.

-कारणमिमांसा-

मुद्दा क्र. १ करिता -

७. वादीचे विधिज्ञांनी असा युक्तीवाद केला की, दावा मिळकत ही वादीने प्रतिवादी क्र. १ कडून खरेदी घेतलेली आहे. वादीने दावा मिळकतीमध्ये डाळ मिल सुरू केली आहे. सदर डाळ मिलचे बांधकाम २६४० चौ.फुटाचे आहे. त्यामध्ये वादीने १२० x १७० फुट आकाराचे चणे सुकविण्यासाठी ओटा केला आहे. दरम्यान प्रतिवादी क्र. २, ३ व ५ यांना त्यांच्या मिळकतीचे वाटप करून ते विक्री करण्यासाठी त्यांचे प्लॉटची दर्शनी बाजू जास्त येण्याकरिता ते वादीच्या दावा मिळकतीमध्ये रस्ता व ओटयावर अतिक्रमण करण्याचा प्रयत्न करीत आहेत. दिनांक ०५.०६.२०१९ रोजी प्रतिवादी क्र. २, ३ व ५ यांनी दावा मिळकतीमधील रस्ता नांगरला आणि कुंपन व ड्रॅईंग यार्ड नांगरण्याची धमकी दिली.

८. वादीने त्यांच्या कथनांच्या पुष्टयर्थ दावा मिळकतीचे खरेदीखत दाखल केले आहे. दावा मिळकतीवर वादीची कब्जेवहिवाट दर्शविण्यासाठी वादीने ग्रामपंचायत मिळकत उतारे व सात-बारा उतारे दाखल केले आहेत. दावा मिळकतीच्या खरेदीखताचे अवलोकन करता असे दिसून येते की, सदर खरेदीखत हे नोंदणीकृत असून त्यामध्ये खरेदीखताच्या दिवशीच वादीला दावा मिळकतीचा ताबा दिल्याचे नमुद आहे. यावरून दावा मिळकतीवर वादीची प्रथमदर्शनी मालकी दिसून येते. सबब दावा मिळकतीवर वादीची मालकी प्रथमदर्शनी दिसून येत असल्यामुळे दावा मिळकतीवर वादीचा ताबा आहे असे प्रथमदर्शनी म्हणता येईल.

९. वादीने त्यास प्रतिवादी हरकत अडथळा करतात म्हणून त्यांच्याविरुद्ध दिनांक ०५.०६.२०१९ रोजी अदखलपात्र गुन्हा नोंदविल्याची प्रत पटलावर दाखल केली आहे. यामध्ये प्रतिवादींनी वादीचे वहिवाटीचा रस्ता सपाट केला, झाडे उपटली या स्वरूपाचा हरकत अडथळा केल्याचे नमुद आहे. तसेच वादीने प्रस्तुत अर्जासमवेत दाखल केलेल्या प्रतिज्ञापत्रामध्ये प्रतिवादी हे वादीच्या वहिवाटीस हरकत अडथळा करतात असे शपथेवर नमुद केले आहे. त्यामुळे दावा मिळकतीवर वादीचा ताबा असल्याचे व प्रतिवादी त्यास हरकत अडथळा करित असल्याचे प्रथमदर्शनी दिसून येते. प्रतिवादीने निशाणी क. १४ वर दाखल केलेल्या कैफियतीचे अवलोकन करता असे दिसून येते की, परिच्छेद क्रमांक १० मध्ये प्रतिवादीने असे कथन केले आहे की, वादीने सर्व्हे क्रमांक ६७६/५ मध्ये अतिक्रमण करून अनाधिकाराने फरशी टाकुन कुंपण बांधलेले आहे. तसेच कैफियत व प्रतिदावा परिच्छेद क. १५ मध्ये प्रतिवादींनी असे कथन केले आहे की, वादीने डाळ मिल बांधल्यानंतर त्याला चणे सुकविण्यासाठी मिलच्या पुढच्या बाजूस क्षेत्र नव्हते म्हणून वादीने तात्पुरती गरज भागविण्याच्या हेतुने ५० x ६८ फुट जागा सवलतीने प्रतिवादी क. १ कडून घेतली. तसेच प्रतिवादीने किशोरकुमार पटवा या वादीच्या पुर्वाश्रमीच्या भागीदारीचे प्रतिज्ञापत्र दाखल केले आहे. सदर प्रतिज्ञापत्राचे अवलोकन करता त्यामध्ये किशोरकुमार पटवा याने शपथेवर कथन केले आहे की, सन २००१ मध्ये वादीला डाळ वाळविण्यासाठी जागा कमी पडत असल्याने प्रतिवादी क. १ याने त्यांच्यामध्ये नातेसंबंध असल्यामुळे प्रतिवादीच्या क्षेत्रात ५० x ६८ फुट या जागेत कच्चे बांधकाम करण्याची परवानगी दिली. अशाप्रकारे प्रतिवादीची कैफियत व साक्षीदार किशोरकुमार पटवा यांचे प्रतिज्ञापत्राचे अवलोकन करता प्रथमदर्शनी असे दिसून येते की, प्रतिवादीच्या कथनानुसार ५० x ६८ फुट इतकी जागा प्रतिवादी क. १ याने वादीस संमतीदर्शक ताबा म्हणून दिली होती. त्यानुसार वादीने त्यावर ओटयाचे बांधकाम केले आहे असे दिसून येते.

१०. प्रतिवादीने त्याचे कैफियतीमध्ये असे कथन केले आहे की, वादीने प्रतिवादीच्या क्षेत्रात ५० x ६८ फुट एवढ्या क्षेत्रावर अतिक्रमण केले आहे. किशोरकुमार पटवा या वादीच्या पुर्वाश्रमीच्या भागीदाराच्या प्रतिज्ञापत्रानुसार सन २००१ मध्ये डाळ सुकविण्यासाठी सदर ओटयाचे बांधकाम केले. प्रतिवादीच्या कथनानुसार वादीने ५० x ६८ फुट क्षेत्रावर अतिक्रमण केले आहे तर प्रतिवादींनी वादीविरुद्ध सदर अतिक्रमणाबाबत प्रस्तुत दाव्यास कारण घडेपर्यंत कोणतीही तक्रार अथवा नोटीस दिल्याचे दिसून येत नाही.

११. त्यामुळे सदर दावा मिळकतीमध्ये ओट्याचे बांधकाम असताना ते वादीच्या क्षेत्रामध्ये अथवा प्रतिवादीच्या क्षेत्रामध्ये आहे हे पुराव्यांती निश्चीत होईल. मात्र सदरस्थितीमध्ये वादीने प्रतिवादीचे क्षेत्रात अतिक्रमण केले नसल्याचे प्रथमदर्शनी दिसुन येते. दाव्याचा निकाल गुण-दोषावर होण्याकरिता पुरेसा वेळ जाणार आहे. तोपर्यंत दाव्याच भाग असणा-या दावा मिळकतीचे संरक्षण करणे आवश्यक असल्याचे प्रथमदर्शनी दिसुन येते.

१२. सदर दाव्यामध्ये वादी व प्रतिवादी यांच्यामध्ये हद्दीच्या व क्षेत्राचा वाद असल्याचे प्रथमदर्शनी दिसुन येते. वादीने दावा मिळकतीची लांबी, रुंदी व प्रतिवादीने नमुद केलेल्या दावा मिळकतीची लांबी रुंदी यामध्ये तफावत दिसुन येते. वादीने दावा मिळकतीचा सादर केलेला नकाशा व प्रतिवादीने प्रतिदाव्यासोबत दाखल केलेला नकाशा यामध्ये देखील तफावत आढळुन येते. मात्र दाव्याच्या या टप्प्यावर वादीचे निश्चीत क्षेत्र किती व प्रतिवादीचे निश्चीत क्षेत्र किती व कोठे आहे हे दिसुन येत नाही. मात्र दावा मिळकतीवर वादीची मालकी व कब्जेवहिवाट प्रथमदर्शनी दिसुन येते. त्यामुळे वादीला जर प्रतिवादीकडून हरकत अडथळा होण्याची भिती व शक्यता असेल तर वादीच्या कब्जेवहिवाटीस संरक्षित करणे प्रथमदर्शनी आवश्यक दिसुन येते. सबब मी मुददा क. १ चे उत्तर होकारार्थी नमुद करत आहे.

मुददे क. २ व ३ करिता -

१३. प्रस्तुत दाव्याचा निकाल होण्यास काही अवधी जाणार आहे, तोपर्यंत वादीच्या ताब्यातील मिळकतीचे प्रतिवादी क. १ ते ५ यांच्या हरकत अडथळ्यांपासून संरक्षण होणे आवश्यक व जरूरीचे आहे. प्रतिवादी क. १ ते ५ यांनी वादीच्या कब्जेवहिवाटीस हरकत अडथळा करू नये, असा तुर्तातुर्त मनाई हुकुम वादीच्या बाजूने दिल्यास प्रतिवादी क. १ ते ५ यांचे कोणतेही नुकसान होणार नाही. सबब, न्यायाचा समतोल वादीच्या बाजूने आहे, असे प्रथमदर्शनी दिसून येते. वादीने मागणी केल्याप्रमाणे तुर्तातुर्त मनाई हुकुम वादीच्या बाजूने न दिल्यास वादीचे अपरिमीत नुकसान होईल, असे प्रथमदर्शनी दिसून येते. सबब, मुददे क. २ व ३ चा निष्कर्ष होकारार्थी नोंदवित आहे आणि मुददा क. ४ अनुषंगाने करिता खालील आदेश पारित करित आहे.

आदेश

१. अर्ज (नि.क्र. ५) मंजुर करण्यात येत आहे.
२. प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी स्वतः अगर इतरांमार्फत दाव्याचा अंतिम निकाल होईपर्यंत दावा मिळकतीमध्ये दावा मिळकतीत येवू नये, दावा मिळकतीमधील कुंपण, गोडावुन, डाळमिल, ड्रॉईंग यार्ड व रस्ता यास बाधा येईल असे कोणतेही कृत्य करू नये असा तुरतातुरत मनाई हुकूम असा तुरतातुरत मनाई हुकूम देण्यात येत आहे.
३. अर्जाचा खर्च मुळ दाव्यासोबत समाविष्ट करण्यात येत आहे.
४. येणेप्रमाणे खुल्या न्यायालयात आदेश घोषित.

दिनांक : २९/०६/२०१९.

(पी.डी. कोळेकर)
सह दिवाणी न्यायाधीश, कनिष्ठ स्तर,
संगमनेर.